

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, 01104 Vilnius,
Tel. (8 706) 64 715, faks. (8 706) 64 820, el. p. info@enmin.lt, <http://enmin.lrv.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

2018-09-

Nr. (5.3-04E)3-

DĖL PAPILDOMŲ LĖŠŲ 2018 METAMS SKYRIMO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija), papildydama Energetikos ministerijos 2018 m. kovo 16 d. raštu Nr. (5.3-04E)3-517 „Dėl papildomų lėšų 2018 metams skyrimo“ (toliau – Raštas) teiktą informaciją, pažymi, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė) yra suteikusi įgaliojimus Energetikos ministerijai atstovauti Vyriausybei (valstybei) atliekant veiksmus, susijusius su Lietuvos Respublikos interesų gynimu visose galimose Lietuvos Respublikos ir užsienio ginčų sprendimo institucijose (organizuoti ir atlikti teisinių paslaugų ir kitų reikiamų ekspertų paslaugų pirkimus, sudaryti sutartis su Lietuvos ir (ar) užsienio teisininkais, suteikti jiems įgaliojimus atstovauti Vyriausybei, koordinuoti jų atstovavimo veiksmus ir atlikti kitus su tuo susijusius veiksmus, sudaryti sutartis su kitais reikiamais ekspertais dėl jų paslaugų) šiose arbitražinėse bylose:

1) pagal pareiškėjų Veolia Environnement S. A., Veolia Baltics and Eastern Europe S. A. S., UAB „Vilniaus energija“ ir UAB „Litesko“ (toliau – Veolia) reiškiamas pretenzijas Vyriausybei (valstybei) (Vyriausybės 2016 m. vasario 3 d. nutarimas Nr. 103). Veolia nurodo, kad jie savo veiklos Lietuvos Respublikoje metu nuo 2000 metų investavo daugiau nei 200 milijonų eurų, tačiau atsakovas Lietuvos Respublika tariamai pažeidė jų investicijų teisinę apsaugą ir tokiu būdu galimai pažeidė 1993 m. kovo 18 d. pasirašytą Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Prancūzijos Respublikos Vyriausybės sutartį dėl investicijų skatinimo ir dvišalės apsaugos. Veolia preliminarai prašoma priteisti iš Lietuvos Respublikos žala – 118 mln. eurų. Ši byla nagrinėjama Tarptautiniame investicinių ginčų sprendimo centre (toliau – ICSID). Minėtoje byloje 2017 metais pateiktas Lietuvos Respublikos atsiliepimas, pateiktos ekspertų išvados, liudytojų parodymai, taip pat pateiktas ir Lietuvos Respublikos priešieškinis. Šiuo metu vyksta intensyvus laiko grafikų, dokumentų išreikalavimo iš bylos šalių procesas;

2) anuliuojant Arbitražo instituto prie Stokholmo prekybos rūmų (toliau – SCC) 2016 m. birželio 22 d. sprendimą arbitražo byloje Nr. SCC Arbitration V 2012/135 (Vyriausybės 2016 m. rugpjūčio 25 d. nutarimas Nr. 865). Lietuvos Respublika 2012 m. spalio 3 d. inicijavo ieškinį prieš OAO „Gazprom“ (toliau – Gazprom) SCC dėl 2004 m. sausio 23 d. pasirašytos „Lietuvos dujos“ akcijų pirkimo – pardavimo sutarties dėl AB „Lietuvos dujos“ akcijų pardavimo ir 2004 m. kovo 24 d. tarp Lietuvos Respublikos, Gazprom ir E.ON Ruhrgas Energie Beteiligungs AG pasirašytos akcininkų sutarties netinkamo įgyvendinimo ir to sąlygotų vartotojų permokų už gamtines dujas kompensavimo. SCC 2016 m. birželio 22 d. sprendimu nuspręsta netenkinti Lietuvos Respublikos pareikšto ieškinio. Vadovaujantis taikytinomis teisės normomis Lietuvos Respublika kreipėsi į Švedijos teismą (teisine arbitražo bylos nagrinėjimo vieta yra Stokholmas) dėl SCC sprendimo anuliavimo. Įvykus anuliacijai, SCC sprendimas gali būti visiškai ar iš dalies panaikintas ir pripažintas negaliojančiu. Pareiškimas dėl anuliacijos pateikimo Švedijos teismui pateiktas 2016 m. rugsėjo 20 d. 2017 metais pateiktas Gazprom

atsiliepimas, Lietuvos Respublika jį vertino, teikė dubliką, vertino Gazprom pateiktą tripliką. Šiuo metu sprendžiami kiti procesiniai tolimesnio nagrinėjimo klausimai.

Atsižvelgiant į nurodytųjų arbitražinių ginčų kompleksiskumą ir sudėtingumą, jų reikšmę ir svarbą viešajam interesui, taip pat į prašomos priteisti žalos dydį ir nagrinėjamų klausimų specifiskumą bei taikytiną teisę (tarptautinę, nacionalinę, Europos Sąjungos), Energetikos ministerija, siekdama tinkamai ir laiku apginti Lietuvos Respublikos teises ir interesus, naudoja aukštos kvalifikacijos ekspertų, turinčių specialiąsias teises žinias arbitražų ir investicinių ginčų sprendimo srityje, taip pat ICSID ir SCC arbitražų taisyklių taikymo srityje, teisinių konsultacijų ir atstovavimo paslaugomis.

Primintina, kad Energetikos ministerijai 2018 metams buvo skirta 100 tūkst. (vienas šimtas tūkstančių) eurų asignavimų teisinėms paslaugoms (konsultacijoms) įsigyti. Visi skirti asignavimai suplanuoti atsiskaitymams už teises paslaugas, teikiamas atstovaujant Energetikos ministeriją nacionaliniuose teismuose nagrinėjamosse itin sudėtingose, specifinių žinių reikalaujančiose ir didelę įtaką valstybės interesams turinčiose bylose.

Pažymime, kad šiuo metu Energetikos ministerijos kreditorinis įsiskolinimas tiekėjams už teises paslaugas, suteiktas atstovaujant Vyriausybę (valstybę) arbitražų procesuose, sudaro **3.187.258,54 eurų** (tris milijonus šimtą aštuoniasdešimt septynis tūkstančius du šimtus penkiasdešimt aštuonis eurus, 54 ct).

Akcentuojame, kad skola už teises paslaugas iki 2018 metų pabaigos didės, kadangi arbitražinės bylos nėra pasibaigusios ir Energetikos ministerijai, vykdam Vyriausybės nutarimais jai suformuluotus pavedimus ir siekiant tinkamai atstovauti valstybei užsienio mažiausiai dviejuose arbitražiniuose ginčiuose, ir toliau bus reikalingos kvalifikuotos atstovavimo ir teisinių konsultacijų paslaugos.

Įvertinus esamą įsiskolinimą už jau 2017 metais suteiktas paslaugas bei reikiamus asignavimus paslaugoms, kurios bus suteiktos per 2018 metus, Energetikos ministerijai šiais metais yra reikalingos papildomos 3,2 mln. eurų lėšos, kad būtų tinkamai ir laiku vykdomi sutartiniai įsipareigojimai su teisinių paslaugų tiekėjais arbitražinėse bylose. Arbitražų proceso metu Lietuvos Respublikai taip pat privaloma padengti teismų ir arbitražų administracines (procesines) išlaidas.

Kaip nurodėme Rašte, 2018-2020 m. arbitražinių bylų pagal minėtus įgaliojimus vedimas gali pareikalauti iš viso apie 7,5 mln. eurų lėšų.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 15 straipsnio 3 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai (toliau – Finansų ministerija) suteikiama teisė skolintis valstybės vardu, kai yra poreikis apmokėti išlaidas, susijusias su atstovavimu Lietuvos Respublikai (Vyriausybei) užsienio ginčų sprendimo institucijose, įskaitant, bet neapsiribojant, teisinių išvadų dėl jų sprendimų apskundimo parengimu, teisinių išvadų dėl sprendimų apskundimo gavimu ir atstovavimu Lietuvos Respublikai (Vyriausybei) atliekant kitus veiksmus, susijusius su Lietuvos Respublikos (Vyriausybės) interesų gynimu; arbitražų ar teismų sprendimams, kuriais priteistos sumos iš Lietuvos valstybės, vykdyti.

Paminėtina ir tai, kad minėtuose Vyriausybės nutarimuose dėl įgaliojimų suteikimo suformuluotas pavedimas Finansų ministerijai apmokėti iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų minėtų Vyriausybės nutarimų vykdymo išlaidas, kai tokia galimybė numatyta Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme ir nėra šiam tikslui patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, prašome Energetikos ministerijai papildomai skirti **3,2 mln. eurų lėšų**, kurios bus panaudotos kreditoriniam įsiskolinimui už 2017 metais tinkamai suteiktas teises paslaugas padengti bei teisinėms paslaugoms, jau suteiktoms per 2018 metus, apmokėti.

Tarptautinio bendradarbiavimo ir planavimo skyriaus vedėjas,
Laikinais atliekantis ministerijos kanclerio funkcijas

Tomas Lukoševičius

R. Mikalauskiene, tel. 8 706 6 4905, ramune.mikalauskiene@enmin.lt